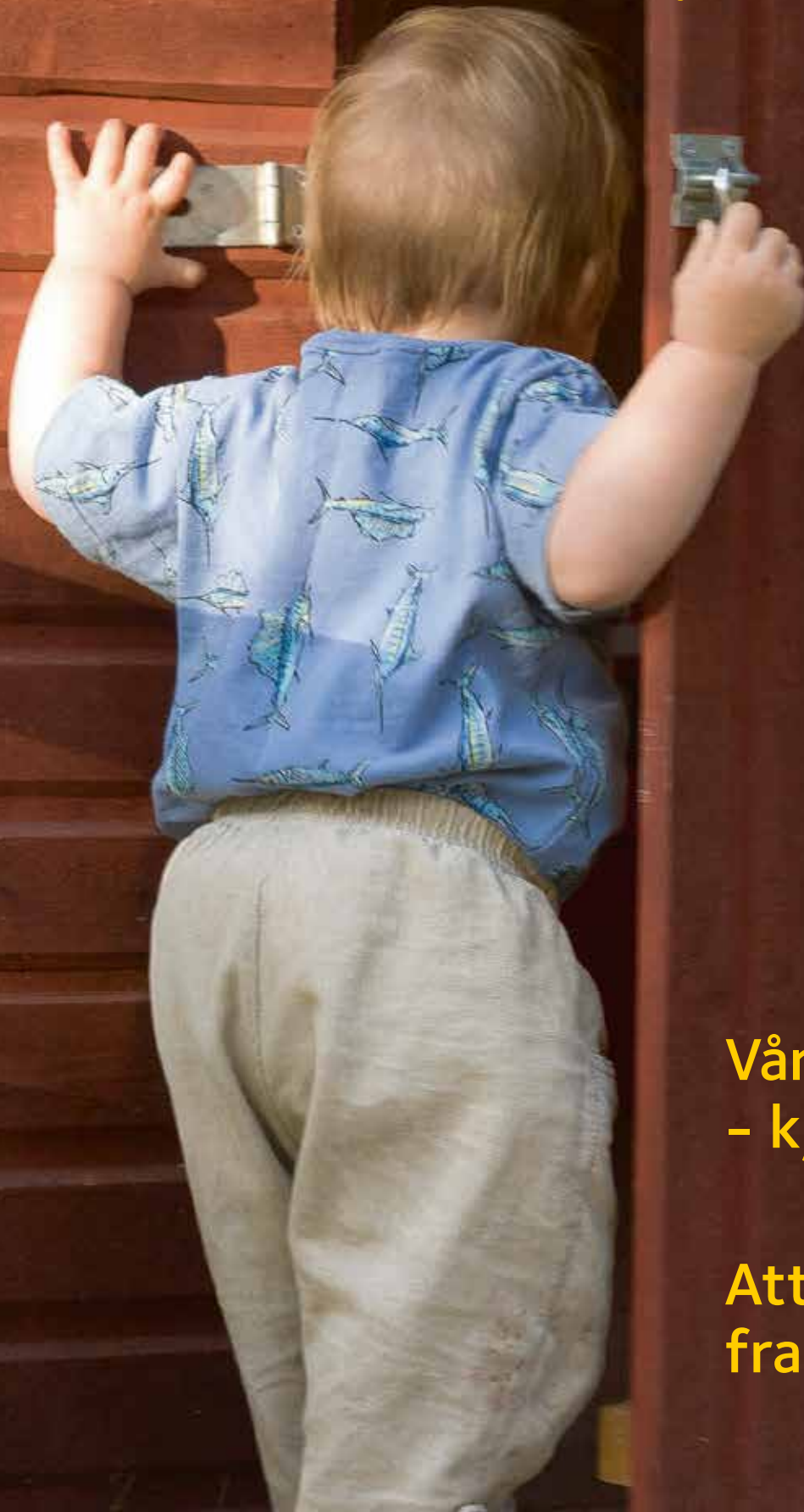

KYRKLIGT Magasin

NR 1 • MARS-MAJ 2022

från Roslagens östra pastorat

Vårt kulturarv
- kyrkorna!

sid 4-5

Att bygga för
framtiden

sid 6-7

FOTO: GUSTAF HELLSING/IKON

Kyrkoherdens krönika

FOTO: UNSPASH

Fastan

I så kallad *mental träning* är det inne att fasta. Just ordet ”fasta” används sällan och i stället nämns exempelvis ”digital paus”, den stora konsten att göra ingenting och konsten att styra sina tankar och handlingar i önskad riktning.

Fasta är inte på något sätt en unik företeelse varken i de stora världsreligionerna eller i det så kallade sekulära samhället. Fasta handlar om att välja bort något till förmån för något annat. Syftet med fastan kan vara att till exempel få en sundare kropp, bidra till att hushålla med jordens resurser eller helt enkelt öva sig i empati för mänskligheten.

I kristendomen är årets största fastetid före påsk, alltså den tid vi går in i just nu. Denna fasta varar i fyrtio dagar. På söndagarna bryts fastan. Något år fick jag för mig att fasta med att utesluta kaffe. Fråga mig inte varför, det var ett märkligt påfund som inte tjänade någon nytta. Kaffesugget var starkt och jag kunde inte hålla mig. Uppståndelse kan ibland, i ett vanligt vardagsliv, vara så enkelt som den där första koppen kaffe på morgonen efter en natts sömn.

Vi har alla våra beroenden, både sunda och osunda. Att avstå från en osund vana, som till exempel ett onödigt scrollande på telefonen eller en överflödigt konsumtion, är vanligt förekommande ”fastor” nuförtiden. Dessa former av fasta är sprungna ur en privilegierad tillvaro där vi många gånger har mer tid och resurser än vi behöver. Ändå ökar den psykiska ohälsan markant. Kanske måste vi tillbaka till rötterna och i första hand tillgodose våra basala behov och skala bort det andra för att sedan välja det som får oss att må lite bättre? Använda det lilla ordet ”nej” för att kunna ge utrymme för ett ”ja”?

Det gäller att tänka efter. Vilken typ av fasta behöver jag just nu och vad vill jag uppnå med min fasta? För det är en konst att inte låta fastan bli ytterligare en börda att bära på i dessa prestationstider. Det är innehållet i fastan som är av betydelse och som kan förändra oss på riktigt, i grunden som människor.

Som det står i Jesaja 58:6-8:

”Nej, detta är den fasta jag vill se: att du lossar orättfärdiga bojar, sliter sönder okets rep, befriar de förtryckta, krossar alla ok. Dela ditt bröd med den hungrige, ge hemlösa stackare husrum, ser du en naken så klä honom, vänd inte dina egna ryggen! Då bryter gryningsljuset fram för dig, och dina sår skall genast läkas”.

Den sista veckan i fastan kallas för stilla veckan. Det är veckan som börjar med palmsöndagen och som löper genom skärtorsdagen och långfredagen och som slutligen hamnar i påskdagens glädje över att Guds kärlek inte kunde dö. Jesus vandrade lidandets och försoningens väg, dog på korset och på tredje dagen uppstod han till ett nytt liv. Graven var tom. Livet segrade och störst av allt är kärleken. Det är ett starkt budskap att ta till sig.

Livet är inte endast fyllt av blomsterängar och sockervadd i tid och otid. Det är som i Gunilla Bergströms barnböcker om Alfons Åberg där Alfons farmor så klokt sa när pappa och Alfons hade tråkigt att ”Det är bra att ni har tråkigt nu, för hur skulle ni annars kunna upptäcka när det roliga händer”.

Kanske en klen liknelse men Jesus, som var en Mästare på liknelser, skulle kanske utveckla det hela med att säga att livet inte bara är tråkigt ibland, att tragedier kan drabba oss som långfredagsmörker, men Guds kärlek kan inte dö. Ljuset övervinner mörkret.

Det lilla vi kan göra är att låta fastan vara en tid till eftertanke och bön. Den kan också vara en tid för gåvor. Med en gåva kan vi uppleva glädjen med att ge, inte för att vi måste utan för att vi vill och hoppas att just våra gåvor skall göra livet lite lättare för en medmänniska någonstans i världen.

Ett sätt är att skänka en slant till ACT, Svenska kyrkans fasteaktion. Vad du än bestämmer dig för, om du provar att fasta eller inte gör det, så önskar jag dig värme, ljus och vänlighet.

Mika Wallander, kyrkoherde
i Roslagens östra pastorat

FOTO: MARIA SJÖDIN

ROSLAGENS ÖSTRA PASTORAT

Besöksadress: Mariagården, Kyrkog 4, Norrtälje

Telefon, expedition: 0176-799 00

e-post: rop.bokning@svenskakyrkan.se

Telefon, kyrkogårdsförvaltningen: 0176-799 00

e-post: rop.kyrkogardsforvaltningen@svenskakyrkan.se

Kyrkoherde: Mika Wallander, 0176-774 92

Kanslichef: Karin Pettersson, 0176-799 08

Fastighets- och kyrkogårdschef:

Martin Johansson, 0176-799 13

Församlingsherdar:

Väddö församling

församlingsherde Anna Ortner, 0176-624 20

Roslagsbro-Vätö, Estuna-Söderbykarl och Lohärads församlingar

Fredrik Ekström, 0176-765 31

Norrtälje-Malsta församling

Ninna Birkoff, 0176-774 31

Rådmansö, Frötuna församlingar

Jakob Bäcklund, 0176-766 03

Länna, Blidö och Riala församlingar

Anders Elvin, 0176-26 79 74

Kyrkorådet:

Ordförande Hans Augustinsson, 070-829 08 22

Kyrkligt Magasin ges ut av

Svenska kyrkan, Roslagens östra pastorat och utkommer med 4 nummer per år.

Ansvarig utgivare: kyrkoherde Mika Wallander

Tryck: SIB-Tryck

Distribution: PostNord

Layout: Anneli Ek

Svenska kyrkan

ROSLAGENS ÖSTRA PASTORAT

I Roslagens östra pastorat ingår:

Blidö, Estuna-Söderbykarl, Frötuna, Lohärad, Länna, Norrtälje-Malsta, Riala, Roslagsbro-Vätö, Rådmansö och Väddö församlingar

Roslagens östra pastorat
samarbetar med

sensus

Webb och sociala medier

Vill du veta vad som händer i din församling – välkommen att besöka Roslagens östra pastorats hemsida www.svenskakyrkan.se/roslagensostrapastorat

På hemsidan finns en kalender med gudstjänster och övriga verksamheter.

Varje fredag publiceras en annons i Norrtälje Tidning där veckans gudstjänster finns med.

På facebook-sidan, RÖST i Svenska kyrkan, kan du följa verksamheterna i text, bild och film. Du kan även se filmerna på pastoratets YouTube-kanal RÖST i Svenska kyrkan.

Följ gärna pastoratet på facebook eller YouTube-kanal – RÖST i Svenska kyrkan!

FAMILJE- RÅDGIVNING

Kyrkans familjerådgivning är till för alla som har svårigheter i sina nära relationer. Ni kan vara gifta, sambo, skilda, på väg att skiljas, ensamstående, föräldrar, vuxna barn eller andra närstående.

Familjerådgivningen erbjuder:

- En lugn, avskild miljö för samtal om det som känns svårt.
- Möjlighet att bearbeta den aktuella situationen och hitta konstruktiva lösningar.
- Hjälpa med att återupprätta en avstannad dialog.
- Möjlighet att förstå och uttrycka egna känslor och behov och på motsvarande sätt lyssna och förstå sin partner.

Kontakten kan variera från ett till en serie samtal. Vi har tystnadsplikt. Inga journaler förs och den som önskar kan vara anonym.

Anna Nyström, familjerådgivare

Information och tidsbeställning 0176-774 37

e-post: anna.nystrom@svenskakyrkan.se

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL

DELA LIKA UNDER SAMMA HIMMEL

45 miljoner människor riskerar nu akut hungersnöd.* Swisha halva beloppet för något du köper.

*Källa: FN (nov 2021)

SWISHA
DIN GÅVA TILL
123 014 98 72
BG 5584-3478

act
Svenska kyrkan

I Roslagsbro kyrka hänger ett över fyra meter stort triumfkrucifix i triumfbågen. Det anses vara ett regionalt eller ett gotländskt arbete från 1200-talets mitt. Den 2,25 meter höga Kristusfiguren målades om 1827 och förra året var det dags att ge den lite omvårdnad igen. Eftersom krucifixet vilar på en bjälke, en så kallad trabés, beslutades det att det skulle restaureras på plats med hjälp av en byggnadsställning. Efter behandlingen är triumfkrucifixet nu rengjort, behandlat för att motverka mögeltillväxt och färgen åtgärdad för att undvika sprickbildning.

Vårt kulturarv - kyrkorna

Många talar om att värna om vårt kulturarv, men vad innebär det egentligen? Vad räknas som ett kulturarv, hur vet vi att vi bevarar det på rätt sätt och vem måste göra vad? Kyrkligt Magasin dyker ner i ämnet och försöker reda ut en del av frågorna.

”Kulturarv är bestående yttringar av en kultur genom hela dess historia” står det i Svenska Akademiens ordlista, men vad innebär det? Jo, alla materiella men även immateriella uttryck för mänsklig påverkan räknas som kulturarv. Det kan vara lämningar, arkitektur och föremål, men även livsmiljöer, samhällsstrukturer, kunskap, berättelser, traditioner, musik och mycket mer! Och självklart ingår kyrkobyggnaderna i vårt kulturarv!

En kyrka är byggd för att stå kvar och är ofta belägen på en vacker plats.

Det är inte sällan den äldsta byggnaden i trakten och kan dessutom vara både påkostad och utmärkande. Tack vare allt vi sparar och vårdar i kyrkorna har vi ett stort arkivmaterial som berättar för oss hur tidigare generationer har levt.

Kyrkornas roll i kulturarvet

Genom kyrkorna kan vi se tillbaka på våra förfäders synsätt och värderingar. Vi måste därför inte bara skydda föremålen fysiskt, utan även dess historia. Kerstin Mundt, fastighetsspecialist på Roslagens östra pastorat, förklarar närmare.

– Du står där och ser, men *vad* är det du ser? säger Kerstin och fortsätter. Hur än ointressant något kan se ut, kan det bli hur spännande som helst om vi vet själva historien. Vem skapade det, hur och när? Hur hamnade det just här? Med hjälp av historien, lär vi känna

människorna som levde där och då. Och sakerna har självklart ett värde i sig, men berättelserna bakom gör dem levande!

Myndigheter och lagar skyddar

Riksantikvarieämbetet (RAÄ) är den myndighet i Sverige som ansvarar för frågor om kulturarvet och kulturmiljön. De ser bland annat till att det pågår forskning kring hur vi bäst kvalitetssäkrar metoder och material inom byggnadsvård och konservering*. Vi kan inte bara köpa färg och måla om en kyrka eller riva ut en bänkrad för att få mer plats för något annat.

Kyrkobyggnader, begravningsplatser och kyrkliga inventarier, uppförda innan 1940, får inte ändras utan tillstånd från länsstyrelsen.

Och inte nog med det. Enligt kulturmiljölagen måste ”kyrkobyggnader och kyrkotomter vårdas och underhållas så att deras kulturhistoriska värde inte minskas och deras utseende och karaktär inte för-

I ateljén på Stockholms Målerikonservering AB i Stockholm sitter konservatorerna Oskar Lundin och Emma Imnell och arbetar med olika föremål.

FOTO: EWA BJÖRDELL

vanskas”, vilket innebär att vi hela tiden måste besiktiga våra kyrkor för att se till att vi vårdar dem korrekt.

Många viktiga roller i bevarandet

Men vem bestämmer hur kyrkobyggnader ska se ut och hur de ska bevaras? Och vad måste vi tänka på när vi ska sköta en kyrkobyggnad, ibland så gammal som från medeltiden?

Ansvaret kring själva förvaltningen av byggnaden och värden av inventarierna ligger hos respektive församling. En stor uppgift, där det gäller att hitta en balans mellan att använda kyrkan till det den är till för och samtidigt bevara den i bästa möjliga skick.

Till hjälp finns bland annat vård- och underhållsplaner, som tydligt beskriver hur detta ska göras. Det krävs flera experter för det arbetet, så som exempelvis kyrkoingenjörer, byggnadsantikvarier, byggkonsulter, konservatorer och besiktningssingenjörer.

Dessa dokument består av omfattande beskrivningar av hur det är, hur det ska vara och vad som måste göras. Exempelvis gör en byggnadsantikvarie, med speciell kunskap inom kulturmiljövård, en så kallad kulturhistorisk karaktärisering. Sida efter sida med detaljrika och målade beskrivningar av exempelvis miljön där kyrkan står, speciella inventarier eller något annat karaktäristiskt just för den kyrkan.

Största delen av informationen kommer från tidigare besiktningar, där varje ändring är noga daterad i en lista och meningarna upprepas ordagrant år efter år, för att detaljerna inte ska förloras med tiden.

Den dagliga skötseln

Det är fastighetsförvaltningen som föreslår hur åtgärdsplanen ska se ut och hur insatserna borde prioriteras. När något måste återställas, anlitas utbildade konsulter så som exempelvis konservatorer. Deras uppgift är att förhindra och förebygga nedbrytningen av äldre föremål genom att vårda, konservera, restaurera och preparera dem.

Men arbetet stannar inte där. Minst lika viktiga är våra kyrkvaktmästare som varje dag ser till att kyrkobyggnaden och dess omgivning sköts på rätt sätt.

De vet hur ett flera hundra år gammalt nattvardskärl ska hanteras för att inte förstöras, de använder rätt sorts medel när de skurar golvet i en medeltidskyrka och de ser till att hela atmosfären runt kyrkobyggnaden andas den kultur den ska.

– Det är en del att tänka på kring hantering, men det viktigaste är att ha respekt för föremålen, förklarar Kerstin. Men det finns faktiskt några till vi måste nämna i arbetet kring att bevara vårt kulturarv. Några mycket viktiga personer.

Det krävs otroligt mycket resurser för

att bevara en endaste kyrka. Bara här i Roslagens östra pastorat har vi 19 kyrkobyggnader att ta hand om och för detta krävs bland annat tid, kunskap, forskning och pengar. Inte nog med alla olika roller som krävs för utföra allt detta, någon måste ju betala.

Tack vare dig

Den kyrkoantikvariska ersättningen från staten är mycket betydelsefull för möjligheten att förvalta det kyrkliga kulturarvet och den ersättningen utgör ungefär en fjärdedel av den totala kostnaden för underhållet av landets ungefär 3400 kyrkobyggnader. Det statliga stödet räcker alltså inte hela vägen.

Det är tack vare Svenska kyrkans medlemmar som detta arbete är möjligt. Medlemsavgifterna bidrar till att våra kyrkobyggnader står stadigt år efter år och att vi kan bevara alla minnen och historier. Så tack vare dig som medlem, bidrar du till att vi kan bevara vårt kulturarv.

ZARAH CUNVIK

* åtgärder som syftar till att förhindra och sakta ner nedbrytningen av det fysiska materialet. Det kan också innebära att varsamt återskapa dessa föremål till ursprungligt skick.

Är du intresserad av att läsa mer om våra äldre kyrkor har riksantikvarieämbetet en guldgruva på raa.diva-portal.org/. Där finns många publikationer, bland annat en serie från 1900-talets första hälft, Sveriges kyrkor, som utförligt beskriver kyrkorna. Sök på kyrkans namn, exempelvis Länna, och ladda ner dokumenten.

Att bygga för framtiden

En orgel som barn kan bygga, får plats på ett bord och som går att spela på. Finns det? Ja, den kallas Do-orgel och vi har träffat Amanda, Sigrid och Tilde från Frötuna Diskantkör som har testat att bygga en.

Tre barn sitter i församlingsgården och äter mellis efter skolan. Vanligtvis övar de körsång, men idag ska de bygga en Do-orgel. Kören är egentligen större men just denna dag är många är sjuka, så de kommer inte att behövas turas om i bygget.

Sista smulan är svalt och de dukar snabbt undan för att springa i väg och tvätta händerna.

I rummet står utspridda bord med träbitar i olika storlekar, ihåliga rör och små metalldelar.

Christina Wermelin Elgbro och Clas Elgbro har förberett genom att plocka fram och sortera alla delar. Det kommer att ta en timme att få ihop orgeln men kommer den gå att spela på?

Orgelns uppbyggnad

Alla delar är märkta med siffor, förklarar Christina för de förväntansfulla barnen, och när de första bitarna är ihopsatta ska det bli ett orgelhus.

– Här får vi nog samarbeta, konstaterar en av tjejerna och de letar entusiastiskt efter delar. Tillsammans bygger de ihop bitarna som ett stort 3D-pussel och det hörs både skratt och frustration.

Barnen tittar lite skeptiskt på bygget, men fortsätter del för del.

– Är ni seriösa? Är den så här liten? undrar Tilde snopet och de andra fnissar.

Pedagogiskt förklarar Christina och Clas hur ljud blir till i en orgel, hur liten den än är. Med hjälp av en bälg pressas luften in i ett magasin, via kanaler, där den lagras. Sedan skickas den vidare till luftlådan där piporna sitter. Och när luften passerar piporna skapas ljud.

De går vidare till ett annat bord där det ligger flera smalare träbitar.

– Det är ju tangenter! utbrister Sigrid och tittar på Christina för att få en bekräftande nick tillbaka.

Efter att ha fått dit tangenterna i rätt ordning fortsätter barnen att sortera abstrakter. Det är 24 små numrerade metallpinnar som fästs i krokare vid varje tangent. När tangenten trycks ner, lyfter abstrakten upp den på andra sidan, så att luften kan komma förbi upp i pipan.

Orgelns roll i kulturarvet

Barnen bygger ivrigt vidare medan de hoppar mellan diskussionsämnen. De pratar om den lilla orgeln som sakta tar form, någon undrar hur stor den största orgeln i världen är, en annan konstaterar att det är roligt att gå på orgellektioner och en tredje berättar om sina förväntningar inför att spela på stora orgeln i kyrkan.

Det finns en röd tråd och det är just detta läraren och entreprenören Lydia Vroegindewej i Nederländerna hade i

åtanke när hon designade den här modellen – att öka intresset för instrumentet!

Orgeln är ett kulturarv och det finns underbara, gamla orglar i världen. Men varför restaurera, om det inte finns någon som kan spela på dem? När barn väljer instrument i skolan blir det naturligt att välja något det redan känner till. ”Orgeln borde få komma till barnen, så att barnen kan komma till orgeln” tänkte Lydia och idag finns Do-orgeln i flera länder. Ett verktyg för att locka fram intresse och nyfikenhet kring instrumentet.

Framtidens organister

När det är dags att prova spela är Amanda, Sigrid och Tilde stolta och förväntansfulla. De konstaterar snabbt att det går att spela på den och det är med en viss besvikelser de inser att tiden är ute för idag och att orgeln ska plockas isär igen.

Medan de tar på sig i hallen, sjunger de en av Laleh-låtarna som de ska framföra på vårens konsert.

Vi ska ta över världen

Vi ska bli stora

Vi ska bli mäktiga

Och vi ska göra jorden hel

Ja, visst är det så. Det är barnen som är vår framtid. De som ska ta över världen. Idag har dessa tre barn byggt för framtiden och förhoppningsvis resulterar det i en och annan organist som kan bevara vårt kulturarv.

ZARAH CUNVIK,
text och foto

Amanda, Sigrid och Tilde bygger tillsammans med Christina och Clas Do-orgeln. Se hur den växer fram.

FAKTARUTA:

Om Do-orgeln. Namnet kommer från "Do" som i engelskans to do, att göra. En orgel att göra • 2013 stod den första orgeln klar, 2018 kom den till Sverige. 2020 levererade Karl Nelson orgelbyggeri i Lidköping den första svenskbyggda DO-orgeln som han började bygga hösten 2019. • De 128 delarna förvaras i två stora lådor • Det krävs två personer för att spela: en sköter bälgen och en spelar • Vem som helst får bygga en, men det krävs en licens per orgel • I skrivande stund finns 4 licensierade orgelbyggare i världen, varav en i Sverige • Läs mer om Do-orgeln på orgelkids.se

SE FLER BILDER PÅ www.svenskakyrkan.se/roslagensostrapastorat

Kyrkomusikerna i Roslagens östra pastorat fick under en helt vanlig dag i januari bygga en Do-orgel.

FOTO: ANDERS JALKÉUS

En ovanlig, vanlig tisdag

En helt vanlig tisdag i januari, ni vet en sådan där dag som lätt läggs åt sidan som en "tisdag med ett månadsmöte med kollegiet", för att därefter försvinna i glömskans töcken. Just en sådan tisdag träffas vi kyrkomusiker i Roslagens östra pastorat, i Rådmansö kyrka. Men det blir inte så vanligt möte som vi tror.

Visserligen är det dags för månadsmöte, men sedan i höstas har vi infört ett pass med kompetensutveckling efteråt. Och idag har vår kollega Christina Wermelin Elgbro bjudit in stiftsmusiker Mats Stenlund för att lära oss bygga en Do-orgel! Den mycket speciella lilla varianten som först ligger i lösa delar i ett par väskor, för att sedan sakta förvandlas till ett riktigt instrument.

Själva idén är lika enkel som genial! Tanken är att få fler unga att intressera sig för instrumentet så att det i framtiden finns fler kyrkomusiker, men också personer i olika förtroendeställningar som har intresse av och förståelse för hur kyrkans huvudinstrument fungerar.

Vi musiker sitter där, som förväntansfulla barn med tindrande ögon, medan Mats öppnar sina magiska väskor och börjar prata. Allt verkar ju lite magiskt på något sätt, för ska vi verkligen kunna bygga en fullt fungerande orgel på endast 90 minuter?

Mats pratar på och tar upp den ena träbiten efter den andra ur sin låda medan han pedagogiskt förklarar vad de är till för, hur de är uppmärkta och hur vi skulle kunna hjälpa barn att ta sig an uppgiften. Och just där och då, är vi som barn! Gruppvis går vi fram för att lösa uppgifterna och vi gör det med varierande framgång, men alltid friskt påhejade av kollegorna. Det dröjer inte länge tills vi faktiskt började se konturerna av orgeln och dess pipor, som vi nogsamt trycker ner. Var och en på sin plats.

Till slut står den där, vår fina Do-orgel, och alla får prova att spela. En verkligt inspirerande stund som vi i kollegiet kommer att ta med oss och tänka vidare på, när vi ska försöka värva unga musikanter som vill spela orgel. Frötuna församling har fått låna modellen av Uppsala stift och under den tiden kommer Christina låta barn och unga i församlingen prova på detta. Och vem vet, en vacker dag har vi kanske vår alldeles egna Do-orgel för barn och unga i Roslagens östra pastorat.

ANDERS JALKÉUS,
kyrkomusiker, Väddö församling

FASTEKALENDER

Att fasta är att avstå från något för att vinna något annat.
Fastan ger oss tid för eftertanke och bön, och tid att växa i tron.

SÖNDAG MÅNDAG TISDAG ONSDAG TORSDAG FREDAG LÖRDAG

2022		1/3 FETTISDAGEN Passa på: ät en semla. Njut! 	2/3 ASKONSDAGEN Bli korsmärkt med aska i en mäska eller läs Markusev 2: 18- 20 i Bibeln	3/3 Le mot dem du möter idag. Det smittar! 	4/3 Skicka ett vy- kort till någon som du tror kan känna sig ensam.	5/3 Ta en promenad. Gå där du inte gått tidigare.
6/3 FÖRSTA SÖNDAGEN I FASTAN Läs Psaltaren psalm 31: 2-6.	7/3 Skriv en upp- muntrande kommentar på sociala medier 	8/3 Internationella kvinnodagen. Be för världens alla kvinnor.	9/3 Gå ut en stund på kvällen. Fråga någon om att följa med.	10/3 Gör en lista med saker du upp- skattar men tar för givet. 	11/3 Ät vegetariskt hela dagen, prova gärna ett nytt recept.	12/3 Hjälp en med- människa. Skänk en slant till Act Svenska kyrkan: Swish 9001223
13/3 ANDRA SÖNDAGEN I FASTAN Släpp taget om det som tynger dig.	14/3 Samla skröp du hittar ute i naturen eller på gatan - kasta.	15/3 Låt slumpen välja ett bibelord och "tolka" på två olika sätt	16/3 Välj en faste- psalm (ex 442), fundera över texten.	17/3 Fundera över ditt överflöd. Tacka Gud för det du fått.	18/3 Tänd ljus i en ljusbärare i kyr- kan (eller tänd ljus hemma) för de du saknar.	19/3 Rensa och lämna till secondhand (eller en för- samling som tar emot).
20/3 TREDJE SÖNDAGEN I FASTAN Vad kan du göra för någon som har det kämpigt?	21/3 Rocka sockorna för att visa på alla människors lika värde 	22/3 Skriv en lapp med texten "Du är värdefull" och lägg på synlig plats.	23/3 Var utomhus en stund och samla energi i dags- ljuset.	24/3 Fundera på vad som gör dig glad. Hur kan du få in mer av det i ditt liv?	25/3 Bjud någon på våfflor eller något annat du bakat eller köpt.	26/3 Släck alla lampor/ spara ström under Earth Hour 20:30-21:30 + ställ fram klockan inatt
27/3 JUNGFURU MARIE BEBÅDELSEDAG Uppmärksamma en kvinna som behöver det.	28/3 Har du sårat någon? Behöver du be om förlåtelse?	29/3 Hör av dig till någon som du inte pratat med på länge.	30/3 Tänd ljus och be om kraft att möta prövningar. 	31/3 Ge vidare en bok du redan läst. 	1/4 "Lura" någon så ni får skratta tillsammans.	2/4 Cykla, gå eller ta bussen istället för bilen.
3/4 FEMTE SÖNDAGEN I FASTAN Läs Markus 12: 1-12 i Bibeln	4/4 Ha tålmod, ta det lugnt idag. Stressa inte.	5/4 Njut av naturen. Gå en promenad i tystnad.	6/4 Fundera över de du möter idag. Vilka svårigheter kan de stå inför?	7/4 Vilken påsk- psalm gillar du bäst? Fundera på varför.	8/4 Fundera över livets vägskäl och de vägval du gjort.	9/4 Ha en skärmfri kväll.
10/4 PALMSÖNDAG (Inleder stilla veckan) Tänk på ditt dop. Hur kan du leva i dopets budskap?	11/4 Ge en kompli- mang till någon. (Tänk det inte bara, utan säg det högt.)	12/4 Plantera några frön eller ta en stickling. Hur kan du växa i tro? 	13/4 DYMMELÖNSDAG Prova att vara helt tyst under för- middagen.	14/4 SKÄRTORSDAGEN Läs Lukas 22: 7-23 i Bibeln.	15/4 LÅNGFREDAG Läs Lukas 23: 26-56 i Bibeln.	16/4 PÅSKAFTON Köp eller plocka en bukett blom- mor till dig själv.

Fastekalendern 2022 är framtagen av Strängnäs stift

17/4
PÅSKDAGEN
*Fira och
gläd dig!*
Kristus är
uppstånden.

Svenska kyrkan

BOKTIPS

Från och med detta nummer kommer du få boktips i Kyrkligt Magasin. Anette Grinde, Per-Åke Axelsson och två medarbetare från Biblioteket i Norrtälje ger oss tips på något att läsa. God läsning!

Glitterstrand och rutig sorg av Nanna van Berlekom med illustrationer av Kajsa Hagelin

Det är försommar, faktiskt bara några dagar kvar till sommarlov, när vi först får träffa Lo.

Lo har det inte helt enkelt hemma. Hennes mamma mår inte bra, hon har ofta migrän och då måste Lo vara tyst och förstående. Kanske mer förstående än vad en kan kräva av ett barn. När mamma är trött blir hon lätt irriterad och glömmet saker. Och när mamma glömmet händer det att Lo blir arg, fast hon vet att hon inte borde, att mamma inte menade att glömma att de skulle ha pannkaksonsday...

Lo åker hem till pappa så att mamma får vila, och där kommer alla känslor ut. Allt som hon försöker dölja för att inte göra mamma ledsen. Tillsammans med pappa (och ibland i sällskap med Los halvbror Hannes) möter Lo sommarlov, allt vad det innebär med en förälder som är sjuk och en längtan efter en strand vid ett glittrigt hav.

Hanna,
Biblioteket i Norrtälje

Ett helt nytt liv

Författaren har mött kvinnor som kommit till Sverige. De har skapat nya liv.

Möten med människor gör skillnad, Hur vi förhåller oss, tänker och säger påverkar andra.

Jag minns när jag för några år sedan intervjuade kvinnor inom fredsrörelsen. Någon var kassör och några ledamöter i föreningar. De medverkade i föreningslivet, såg det som en fest, men var obekväma med att synas på förstasidan i en tidning. De var nödvändiga för gruppen, men nästan ingen såg vad de gjorde. Jag blir glad när vi lyfter kvinnorna som verkar bakom strålkastarna: reportage om vad de gör, hur det kommer sig att de gör, är viktigt. Det påverkar andra.

Människor spelar roll. I Ett helt nytt liv finns sådana berättelser.

Charlotta Käks Röshammar har skrivit om kvinnor som har kommit till Sverige, till oss. De har gjort skillnad för sig själva och andra. Skapat nya, viktiga stråk i sina liv. Och därmed också i andras.

Anette Grinde
Roslagens bokhandel vid Lilla torget i Norrtälje

Gustave Eiffel och kärleken av Nicolas d'Estienne d'Orves

Den unge ingenjören Gustave Eiffel jobbar med en bro i södra Frankrike. Under en lunch hos familjen som betalar för bygget träffar han Adrienne Bourges. Adrienne som helt tar andan ur Gustave.

Samtidigt är året 1889 och Gustave Eiffel har precis varit med och färdigställt frihetsgudinnan. Folk runtomkring honom tycker att han ska bygga ett torn till världsutställningen. Helt meningslöst, tycker Gustave. Jag som läser undrar dock mest vad som händer med den vackra Adrienne, varför verkar hon inte finnas i Gustaves liv?

Gustave Eiffel och kärleken är en romantisk bladvändare för alla oss som gillar kärlekshistorier som utspelar sig förr i tiden. Att du dessutom får en inblick i de dramatiska turerna kring byggandet av Eiffeltornet är bara en bonus tycker jag! Och ser inte Eiffeltornet ut som ett a? A som i Adrienne. Kommer även snart som film, den ser jag fram emot!

Frida,
Biblioteket i Norrtälje

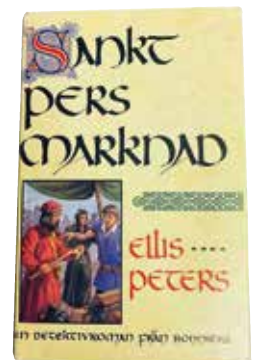
Sankt Pers Marknad av Ellis Peters

Vi kastas direkt in år 1139 i Englands stormiga historia. Striden om tronen mellan kung Steven och kejsarinnan Maud. Det är en orolig tid där civilbefolkningen, som alltid, får lida svårast. I staden Shrewsbury finns ett kloster och en borg som båda har stor betydelse för folket. I klostret utövar munkarna läkekonst, odling av örter och medicinalväxter samtidigt som klostret bokstavligt talat ger asyl för förföljda människor.

Broder Cadfael, är en gammal soldat som nu är örtagårdsmästare och läkekunnig. Under S:t Pers tredagars-marknad blir det oroligheter och upplopp. En välbeställd köpman dödas och broder Cadfael får använda både sitt goda hjärta och sitt logiska skarpsinne tillsammans med biträdande sheriffen Hugh Beringar för att lösa upp alla knutar och hitta den/de skyldiga.

Ellis Peters, som är en pseudonym för Edith Pargeter f.1913, var en mycket flitig och flyhänt författarinna som skrev ett sextio-tal böcker, både historiska romaner, thrillers och deckare. Hennes 18 böcker om broder Cadfael har sålts i miljonupplagor världen över och hennes framgång är synnerligen välförtjänt enligt undertecknads mening.

Per-Åke Axelsson, flitig bokläsare

Ny mandatperiod 2022–2025

Att vara förtroendevald i Svenska kyrkan är ett hedersuppdrag som innebär att man fått medlemmarnas förtroende att representera dem i Svenska kyrkan på någon av de fyra olika nivåerna; riks-, stifts-, pastorats- och församlingsnivå. Den 19 september var det val till Svenska kyrkan. I Roslagens östra pastorats tio församlingar gick totalt drygt 4 600 personer till valurnorna. Åtta olika nomineringsgrupper hade tagit fram kandidater till de 53 platser som finns i vårt kyrkofullmäktige. Dessa har i sin tur valt 20 personer till kyrkorådet och totalt till de tio församlingarna 118 personer. Siffrorna inkluderar både ordinarie ledamöter och ersättare. Det är med andra ord en stor grupp förtroendevalda som vill ta ansvar för vår kyrka.

Kyrkofullmäktige är pastoratets högsta beslutande organ och sammanträder normalt två gånger per år, för att besluta om budget respektive bokslut. Det är det hålls val har kyrkofullmäktige dessutom ett möte för att bland annat välja kyrkoråd och församlingaråd.

Kyrkorådet, där kyrkoherden är självskriven, är pastoratets styrelse och har tillsammans med kyrkoherden ansvar för att kyrkans grundläggande uppgift blir utförd i församlingarna. Den grundläggande uppgiften är gudstjänst, undervisning, diakoni och mission.

Församlingarådet är församlingens styrelse och har till huvuduppgift att tillsammans med församlingsherden ansvara för den lokala verksamheten i församlingen.

Under förra mandatperioden antogs en församlingsinstruktion. Där anges hur vi ska arbeta med den grundläggande uppgiften utifrån visionen; Närvaro, förkunnelse och omtanke. Nomineringsgrupperna användes för få fram kandidater till de olika delarna i pastoratets organisation. Nu, efter valet, anser jag att nomineringsgrupperna är ”sekundära”. Det primära är att samarbeta i god demokratiska anda utifrån Svenska kyrkans grundläggande uppgift och församlingsinstruktionen. Gemensamt för oss alla, oavsett nomineringsgruppstillhörighet, är att i allt vi gör förkunna Kristus och visa omtanke och närvaro på olika sätt. Det gör vi tillsammans, förtroendevalda, kyrkoherden och medarbetarna. Vi förenas i det gemensamma uppdraget men skiljer på våra olika roller utifrån principen om styrning och ledning. Kyrkoherden leder all verksamhet och vi förtroendevalda styr genom att besluta om budget och långsiktiga mål.

Förutom den grundläggande uppgiften ska vi vårda våra kyrkor och församlingshem samt ansvara för begravningsverksamheten och sköta kyrkogårdarna. För att fokusera på dessa två uppgifter finns ett fastighetsutskott och ett kyrkogårdsutskott utsedda av kyrkorådet.

Under kommande mandatperiod är det viktigt att fokusera på barn och unga och att engagera fler volontärer. De är vår framtid. Jesus sa ”Låt barnen komma hit till mig och hindra dem inte”.

HANS AUGUSTINSSON, ordf. i kyrkorådet

Kyrkorådet i Roslagens östra pastorat 2022–2025

Bakre raden: Ivan Mattsson, Håkan Lundén, Susanne Kjelldahl Almqvist, Margareta Yttergård, Helena Ekekihl, kh Mika Wallander, Claes Holmström, Mats Geijer, Lilja Olander, Hans Augustinsson, Maj Åberg Palm, Margareta Söderman.

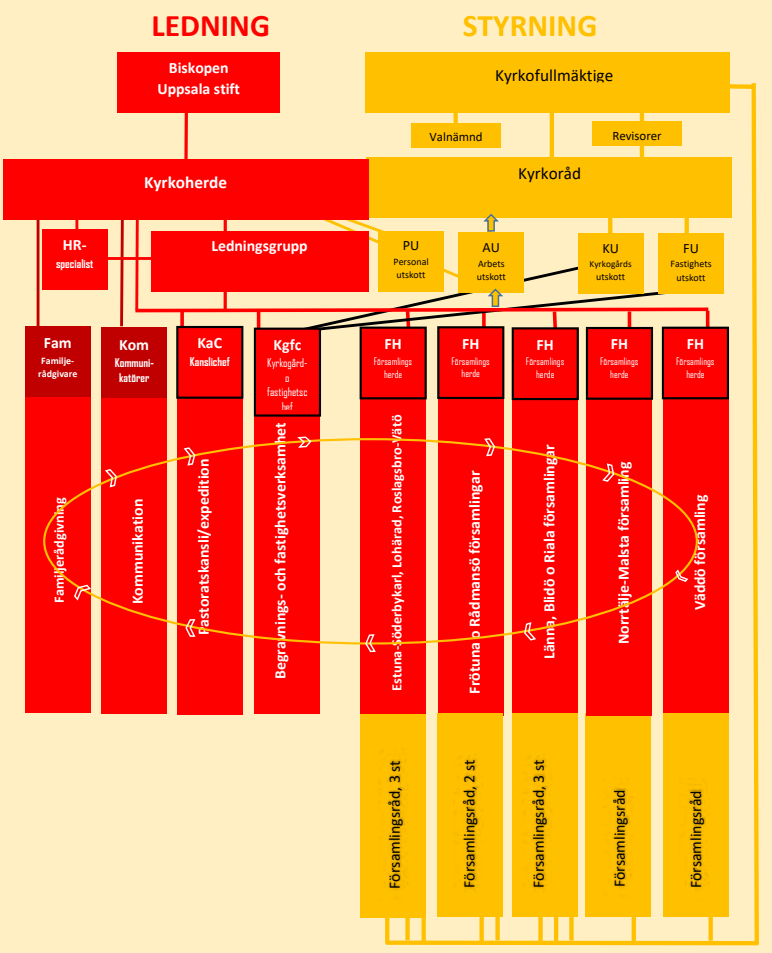
Främre raden: Kristina Drotz, Agneta Hedlund, Evi-Britt Björck, Ingrid Markström.

Saknas: Lena Hultin, Göran Pettersson, Catharina Erdtman, Marie-Louise Asp, David Näslund.

Ordinarie ledamöter markerade med fet stil.

Hur styrs Roslagens östra pastorat

Nedan ser du en översiktsbild av organisationen

Församlingsråd – omsorg om det lokala

Roslagens östra pastorat består av tio församlingar och i varje församling finns ett församlingsråd.

Församlingsrådet är församlingens styrelse och huvuduppgiften är att ha omsorg om det lokala församlinglivet tillsammans med kyrkoherde/församlingsherde.

Den primära enheten inom kyrkan är församlingen. Den grundläggande uppgiften är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Denna uppgift får församlingsrådet arbeta med tillsammans med församlingsherden. Det kan gälla vilka former vi vill ha för huvudgudstjänsten, hur vi organiserar församlingens diakoni med hjälp av volontärer, vilka lokala aktiviteter som passar i församlingen, vilket samarbete vi vill ha med lokala föreningar mm.

Den konkreta verksamheten måste utformas med de förutsättningar och möjligheter som finns lokalt.

Församlingsrådet får ägna sig åt de ”mjuka” frågorna. Fastighets-, kyrkogårdsärenden och personalfrågor är uppgifter för kyrkorådet. Men församlingsrådet tillfrågas och kan komma med synpunkter när det gäller den egna församlingen, liksom att själv föra ärenden till kyrkorådet.

Varje församling har sin budget för den

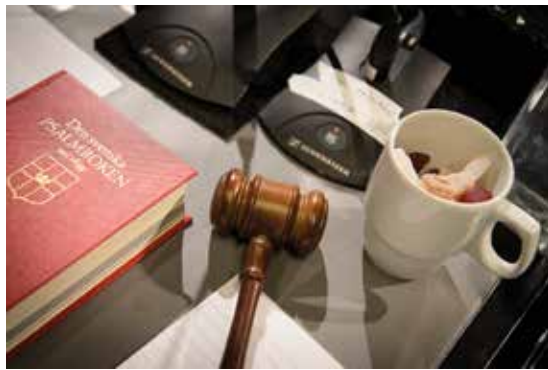
grundläggande uppgiften som därmed är rådets uppgift att förvalta.

Andra ärenden för församlingsrådet är att utse kyrkvårdar för mandatperioden. En eller flera kyrkvårdar skall vara ansvarig för kyrkans inventarier tillsammans med församlingsherden. Församlingsrådet beslutar om ändamål för de kollektor som inte beslutats av stiftet eller rikskyrkan.

En god kommunikation med kyrkorådet är viktig. Församlingsrådet ska arbeta utifrån den delegationsordning som kyrkorådet fastställer. Därför är det en fördel att varje församling i pastoratet har minst en representant i kyrkorådet, pastoratets styrelse.

För de tio församlingarna i pastoratet finns stora möjligheter att samarbeta och utbyta erfarenheter. En styrka är att församlingarna inte behöver vara lika och inte behöver ha lika verksamhet. Olika verksamheter passar olika människor. Gemensamt har församlingarna mycket att erbjuda pastoratets invånare.

Det kan finnas lokala variationer för församlingsrådets uppgifter. I de mindre församlingarna organiseras en stor del av

verksamheten av församlingsråden och volontärer.

Församlingsrådet har kallats till sammanträden ca 6 gånger/år. Däremellan har arbetsgrupper sammanträtt för att förbereda olika ärenden, som till exempel inför verksamhetsplanering, sommarkyrka eller andra lokala arrangemang. Arvode till ledamöterna fastställs av kyrkofullmäktige och är för närvarande 200 kronor/sammanträde.

Som ledamot av församlingsrådet i Riala under den förra mandatperioden och även under nuvarande, kan jag se ett stort engagemang bland ledamöterna när vi får ägna oss åt de nära frågorna.

MARGARETA YTTERGÅRD,
förtroendevald

Församlingsråden i Roslagens östra pastorat

BLIDÖ FÖRSAMLING

Ordförande Kristina Drotz, Åza Alpmark, Birgitta Angeberg-Edlund, Bo Dahlheim, Katarina Egelin, församlingsherde Anders Elvin, Marie Egelin, Susanne Hallqvist, Agneta Hellström, Christina Lindefors, Ingrid Salierno, Margareta Söderman, Agneta Wennberg.

ESTUNA-SÖDERBYKARLS FÖRSAMLING

Ordförande Birgit Fransson, Eva-Karin Andersson, församlingsherde Fredrik Ekström, Gunnar Erlandsson, Elin Fors, Helena Fors, Katarina Hedman, Ivan Mattsson, Åke Nordberg, Ulrika Södrén, Emma Widnersson.

FRÖTUNA FÖRSAMLING

Ordförande Susanne Kjelldahl Almqvist, Robin Alfredsson, församlingsherde Jakob Bäcklund, Michelle Cardonius Friberg, Lena Carlén, Gunhild Eriksson, Kurt Granberg, Sten Granberg, Sandra Irländer, Birgitta Mattsson, Anna Gabriella Axelina Wiberg.

LOHÄRADS FÖRSAMLING

Ordförande Roland Langhé, Britt-Marie Andersson, Olof Andersson, Hans Augustinsson, Kerstin Dahlberg, församlingsherde Fredrik Ekström, Gunilla Jepson, Susanne Johansson, Inga-Britt Johansson, Vanja Lax Wallin, Kjell Liljeberg, Erik Olsson, Rachel Pettersson, Klas Törner, Anna Wallin.

LÄNNA FÖRSAMLING

Ordförande Britt-Marie Söderberg Tegenborg, Kristina Edberg, Monica Björklund Enfjord, församlingsherde Anders Elvin, Lena Hultin, Ing-Britt Jansson, Per Johansson, Runar Lännevall, Kerstin Nilsen, Karin Ovefelt, Lars Thillman.

NORRTÄLJE-MALSTA FÖRSAMLING

Ordförande Agneta Hedlundh, Anita Andersson, församlingsherde Ninna Birkoff, Evi-Britt Björck, Boel Boberg, Bo Djärf, Catharina Erdtman, Thomas Eskilsson, Marcus Granström, Inga-Britt Hallberg, Elisabeth Lewerentz, Peter Linusson, Gerd Löfgren, Birgit Olsson, Lars Sundberg, Marie Svensson, Anna Vikberg.

RIALA FÖRSAMLING

Ordförande Margareta Yttergård, församlingsherde Anders Elvin, Aina Inger Elisabet Källmark, Hans Göran Larsson, Helena Larsson, Christer Löfström, Lennart Nilsson, Kjell Pettersson, Maths Ramström, Inga-Britt Skogh, Roger Skogh, Monika Stenman, Torbjörn Sundström, Agneta Ågren.

ROSLAGSBRO-VÄTÖ FÖRSAMLING

Ordförande Anita Malmström Magnusson, Monika Ekstrand, församlingsherde Fredrik Ekström, Eva Eriksson, Leif Eriksson, Claes Holmström, Arne Jansson, Sonja Wester Johansson, Carin Lindefors, Ove Olsson.

RÅDMANSÖ FÖRSAMLING

Ordförande Kjell Åhlander, Anneli Björk Andersson, Rolf Arnheden, Marie-Louise Asp, församlingsherde Jakob Bäcklund, Birgitta Hallstedt, Agneta Hammarberg, Cecilia Jansson, Märta Lilja Johnson, Ylva Winzenburg Ringhagen.

VÄDDÖ FÖRSAMLING

Ordförande Peter Hilmersson, Ann-Mari Fogelberg, Mats Geijer, Magnus Hult, Eva Geijer Lilliehöök, Håkan Lundén, Staffan Lundqvist, Hans-Åke Norberg, församlingsherde Anna Ortner, Yourd Sperring, Sven Söderman, Susanne Åkerlund.

Nya på jobbet!

Roslagens östra pastorat välkomnar sex nya medarbetare. Vi önskar dem Guds välsignelse i deras uppdrag!

EwaLena Adolfsson,
administratör
arbetar på pastorexpeditionen i
Mariagården, Norrtälje.

Tre snabba frågor:
Bok eller film? Bok
Kaffe eller te? Kaffe
Midnattsmässa eller julotta?
Julotta

Sara Cristiansson, husmor
arbetar i Markuskyrkan, Norrtälje-
Malsta församling.

Tre snabba frågor:

Bok eller film? Bok skulle jag säga
Kaffe eller te? Jag är en riktig te-
drickare, har aldrig lärt mig att
dricka kaffe.

Midnattsmässa eller julotta? Jul-
otta, det är så stämmingsfullt och mysigt. En bra start på
dagen.

Zarah Cunvik,
kommunikatör
arbetar på kommunikationsavdel-
ningen i Mariagården, Norrtälje.

Tre snabba frågor:
Bok eller film? Böcker i mängder!
Gärna ljudbok medan jag städar,
kör bil eller är ute och går.
Kaffe eller te? Kaffe på dagarna

och te på kvällen.

Midnattsmässa eller julotta? Midnattsmässa! Är väldigt
morgontrött!

John Emanuelsson, kantor
i Estuna-Söderbykarl och Lohärads
församlingar.

Tre snabba frågor:

Bok eller film? Läser gärna biogra-
fier om musiker/kompositörer/fot-
bollspelare samt historiska böcker,
men kollar även en hel del film:-)

Kaffe eller te? Kaffe 9/10 gånger

Midnattsmässa eller julotta? Mid-
nattsmässa. Det är mysigt och jag är en kvällsmänniska.

Clara Lundén, diakon
diakon i Länna, Blidö och Riala
samt i Estuna-Söderbykarl,
Lohärad och Rolagsbro-Vätö
församlingar.

Tre snabba frågor:

Bok eller film? Något av Jenny
Colgan, jag gillar att läsa nåt som
man bara kan flyta med i, det blir en

del facklitteratur så under fritiden passar den här typen av
litteratur alldeles utmärkt.

Kaffe eller te? Kaffe är nåt som passar bra, det piggar upp!
Midnattsmässa eller julotta? Jag gillar egentligen både
julotta och midnattsmässa men föredrar midnattsmässan.
Pampigt, stämning och trångt av glada besökare, en härlig
vetskap om att nu är Jesus född och Gud är mitt ibland oss.

Anna Ortner,
församlingsherde
i Vaddö församling.

Tre snabba frågor:

Bok eller film? Bok! En bok kan
man alltid ha med sig.

Kaffe eller te? Kaffe! Doften av
kaffe har så mycket med det goda
i livet att göra. Morgonkaffe, ter-
moskaffe i naturen, kvällskaffe på läger och inte minst kyrk-
kaffe.

Midnattsmässa eller julotta? Julotta! Att mötas tidigt i
kyrkan och prisa Gud för undret i natten är härligt.

Eva Williams, präst
i Vaddö församling.

Tre snabba frågor:

Bok eller film? Film just nu Tove
(Jansson, Muuminmaman)

Kaffe eller te? Kaffe, ofta, men en
kopp te är också gott, sällskapet är
ändå det viktigaste.

Midnattsmässa eller julotta?

Midnattsmässa!

Information om gudstjänster och församlingarnas verksamheter
hittar du på www.svenskakyrkan.se/roslagensostrapastorat.

Varje fredag publiceras en annons i Norrtälje Tidning där veckans
gudstjänster finns med.

Thank you for the music!

Roslagens östra pastorat står precis i startgroparna för att dra igång en "musikalisk pilgrimsstafett" genom alla församlingar, som kommer landa i en stor pastoratsgemensam avslutning i Societetsparken, Norrtälje sommaren 2023.

Idén till detta fick kyrkoherde Mika Wallander när hon närmade sig slutet på den pilgrimsvandring som hon och många med henne gjorde under 2019-2021.

Vandringen tog dem genom alla församlingar och till alla kyrkor i Roslagens östra pastorat. Under slutet av denna vandring började tanken om en "musikalisk pilgrimsvandring" genom pastoratet gro, samtidigt som samtalen började föras om vilken musik som skulle användas.

Har du tänkt på att populärmusik av idag ofta har ett existentiellt tilltal?

Tankarna om musikmässan presenterades för oss musiker och vi började naturligtvis bolla idéer, vilket så småningom resulterade i upplägget att varje församling har en artist som tema i sin musikmessa och vid avslutningen kommer något från samtliga musikmässor att presenteras.

Projektet har naturligtvis blivit lite försenat på grund av pandemin, men det har samtidigt givit oss lite mer tid att tänka ut formerna för musikmässan. En egen agenda har utformats och särskild liturgisk musik har sammanställts för att mässan ska få en fin form och ett öppet tilltal.

Nu planerar alltså samtliga församlingar i RÖST, Roslagens östra pastorat, att genomföra en "Musikmessa" fram till nästa sommar. Det kommer bli som en musikalisk budkavle där mässorna är jämnt fördelade fram till nästa sommar.

Vi hoppas att projektet, som är något av ett populärmusikaliskt kyrkligt samarbetsprojekt, ska engagera församlingsbor, körer och medarbetare och som till nästa sommar kan samla oss alla i en festlig avslutning i Societetsparken i Norrtälje sommaren 2023.

Välkomna att vara en del i detta och kontakta din församling för mer information om medverkan.

ANDERS JALKÉUS, kyrkomusiker

RÖST Musikmessa

10 april kl 16.00, Frötuna kyrka
Musikgudstjänst med tema Laleh
"Det kommer bli bra"

Medverkande: Frötuna barn- och diskantkör, ungdomsgruppen och Frötunakören. Sångsolister ur kören: Emma Strömberg - violin, Emelie Jeremias - cello, Daniel Tilling - piano, Anders Jalkéus - bas, Clas Elgbro - gitarr, Christina Wermelin Elgbro - dirigent.
Jakob Bäcklund och Mika Wallander - präster

15 maj kl 16.00, Väddö kyrka
Musikmessa med tema ABBA
Väddö församlings körer och instrumentensemble under ledning av Anders Jalkéus och Annika Svärd

Stort tack!

för alla bidrag till Act Svenska kyrkans arbete. Under perioden 1 januari–31 december 2021 har församlingarna i Roslagens östra pastorat tillsammans samlat in 428 094 kr.

I de olika församlingarna är det många som engagerar sig för att samla in pengar till behövande. Det sker dels på det lokala planet men även genom Act Svenska kyrkan. Under året har Act Svenska kyrkan haft två kampanjer – fasteaktionen och julinsamlingen.

Församlingarna i pastoratet uppdelat har under året samlat in:

Blidö församling 14 640 kr, Estuna-Söderbykarl församling 47 476 kr, Frötuna församling 35 150 kr, Lohärads församling 8 898 kr, Länna församling 32 937 kr, Norrtälje-Malsta församling 102 505 kr, Riala församling 23 380 kr, Roslagsbro-Vätö församling 25 984 kr, Rådmansö församling 36 398 kr, Vaddö församling 85 070 kr och Roslagens östra pastorat centralt 15 656 kr.

Dela lika under samma himmel

Fasteaktionen pågår
27 februari–10 april.

Mat är en mänsklig rättighet, ändå går miljoner människor på jorden hungriga. Vi lever under samma himmel och har samma rättigheter. Vi är varandras medmänniskor, men vi delar inte lika på jordens resurser.

Coronaepidemin har tvingat miljontals människor till ett liv i extrem fattigdom och hunger. För första gången på årtionden går utvecklingen tillbaka.

Årets fasteaktion ska bidra till att lindra konsekvenserna av pandemin. När samhällen slagits sönder både socialt och ekonomiskt, fortsätter Act Svenska kyrkan tillsammans med partners att arbeta långsiktigt och rättighetsbaserat. De samhällen vi vill vara en del av att bygga upp ska vara mer hållbara, demokratiska, inkluderande och bättre rustade än tidigare.

DELA LIKA UNDER SAMMA HIMMEL

Vårdagjämningen då dag och natt är lika långa, uppmärksammar vi den orättvisa fördelningen av makt och jordens resurser.

45 miljoner människor riskerar nu akut hungersnöd.*
Dela med dig genom att swisha halva beloppet för något du köper.

*Källa: FN (nov 2021)

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL

act
Svenska kyrkan

Tillsammans gör vi världen hel.
Din gåva gör det möjligt.

SWISHA
DIN GÅVA TILL
123 014 98 72
BG 5584-3478

KYRKORNA i Roslagens östra pastorat

I Roslagens östra pastorat har vi hela 19 kyrkobyggnader. Alla har sin speciella karaktär och sin egen historia. I Kyrkligt Magasin presenterar vi dem närmare och i detta nummer berättar vi om Roslagsbro kyrka och Björkö-Arholma kyrka.

KERSTIN MUNDT, fastighetspecialist

Roslagsbro kyrka

Roslagsbro kyrka byggdes under andra halvan av 1200-talet. Liksom många andra kyrkor har den byggts till och genom århundradena. Sakristian byggdes till på 1300-talet och kor och vapenhus under 1400-talet då även tegelvalven slogs. På 1700-talet byggdes ett gravkor dikt an kyrkans västra gavel. Samma århundrade togs fönstren upp för att få in mer ljus i kyrkan.

Invändigt är kyrkan rikt dekorerad med valv- och väggmålningar och har kallats för Roslagens domkyrka. Tack vare en tidigare inskription har målningarna daterats till 1471. Liksom i många andra kyrkor kalkades väggmålningarna över på 1700-talet. 1929 gjordes en stor renovering av kyrkan då en del av kyrkans medeltida karaktär återställdes och väggmålningarna togs fram.

Roslagsbro var välställt under medeltiden vilket märks på de många medeltida skulpturerna. Idag finns sju skulpturer förutom altarskåpet bevarade i kyrkan. Varje kyrka var tillägnad ett skyddshelgon som hade ett eget altare och nästan alla hade även ett altare tillägnat Maria. I Roslagsbro finns en skulptur av Maria från början av 1300-talet i kyrkans nordöstra hörn. Vid södra sidan står en reslig mansfigur som tidigare har tolkats som Sankt Erik och har fått stå modell för Stockholms stads vapen. Idag är de flesta eniga om att det istället är Sankt Olof, framförallt med tanke på väggmålningarna som omger figuren som visar scener ur Oloflegenden. Skulpturen har dock några kännetecken som är vanliga för Erik och den kan ha tillverkats med en Eriksfigur från Uppsala domkyrka som förlaga.

Altarskåpet från början av 1400-talet beställdes troligtvis till invigningen av koret och är ett av de äldsta i Sverige. Dateringen är gjord med hjälp av liknade arbeten från samma tid. Ytterligare en speciell medeltida skulptur är den gravlagde Jesus som är placerad i bakre delen av kyrkan. Den är från runt år 1500.

Björkö-Arholma kyrka

Björkö-Arholma tillhörde från början Vätö församling. I och med att befolkningen växte ökade behoven av en komminister på Björkö. 1910 blev det verklighet och 1914 blev Björkö-Arholma en egen församling. Redan 1890 hade ett bönhus byggts och detta byggdes provisoriskt om och invigdes 1905 till kyrka i väntan på att medel skulle samlas in. Ett nytt kyrkobygge blev aldrig av utan istället byggdes kyrkan om och till. Dagens utseende fick den på 1950-talet då det branta takfallet och sakristian tillkom.

Kyrkan är timrad, klädd med panel och med brant plåttak. Invändigt präglas den av renoveringen på 50-talet. Det enkla utförandet både ut- och invändigt är typiskt för skärgårdskyrkor och kapell.

Det mest iögonfallande i kyrkan är kormålningarna från 1956-57 signerade Harald Lindberg. Harald är född och uppväxt i Rumshamn och gick tidigt till sjöss innan han började sina konststudier. Som verksam konstnär tillbringade han mycket tid på familjegården. Målningarna är intressanta både lokalthistoriskt och kulturhistoriskt då han var en erkänd konstnär som gjort flera monumentala verk. Verket i Björkö-Arholma kyrka gestaltar bibliska personer och berättelser men i sammanhang som skärgårdsbefolkningen var väl bekanta med.

I taket är de tolv lärjungarna gestaltade dragandes not i Genesarets sjö. De bär kläder från biblisk tid men även oljerockar och sjöstövlar. På norra väggen finns en bild av Maria med en skeppsbruten sjöman i knät och ovanför altaret finns en sjöman på sitt sjunkande skepp som vägleds av Kristus mot den himmelska hamnen. Flera av figurerna bär drag av lokala personligheter.

FOTON: LARS LINDGREN

FOTON: LARS LINDGREN

Bibeln- ett guldkorn

Att arbeta som pedagog i Svenska kyrkan gör att vi får stora möjligheter att på många olika sätt i verksamheterna använda sig av Bibeln, oavsett om det är tillsammans med barn eller vuxna. Bibeln som är full av guldkorn.

En speciell text som har kommit bli viktig för mig och som jag återkommer till ofta i mina tankar är texten i Gamla Testamentet om Jona.

Jona, en profet i Gamla Testamentet

Jona var en profet som fick en kallelse av Gud att bege sig till Nineve. Där skulle han predika för folket om Gud. Jona tyckte inte om folket där, eftersom de var fiender till Israel och om han började predika för dem skulle det kanske bli så att även dom skulle börja tro på Gud och bli omvända, hur skulle det då bli? Skulle Jona bli tvungen att dela med sig av Guds rike?

Jona valde att bege sig åt motsatt håll och det blev en spännande färd full av strapatser på vägen, när Gud ville få Jona att tänka om och ta andra vägar. Bland annat blev det en stor storm då han blev kastad i havet och han hamnade i buken av en stor fisk. Texten handlar även om tillit och vad som är viktigt.

Pilgrimsvandringar/Retreater

För mig handlar den här berättelsen om att vi innerst inne vet och har vår magkänsla om vart vi är på väg, men oftast vill vi inte riktigt följa den på en gång. Vi har alla ett uppdrag, men vi gör omvägar, hittar andra stigar, provar andra möjligheter på vår livsvandring. När vi sedan ser i backspeglarna förstår vi att vägen kunde ha gjorts på ett annat sätt. Men vi kanske i alla fall behöver gå våra stigar för att komma fram och förstå vad just vi är ämnade för.

När Gud låter en stor fisk svälja Jona och han hamnar i buken i tre dagar och tre

Jona i fiskens buk

nätter tänker jag att, är det inte det här vi i dag bland annat kallar för pilgrimsvandringar/retreater?

Jag tror vi behöver i vårt fullspäckade liv planera in tillfällen då vi under en dag eller flera får möjlighet att stanna upp och få tid till bön och eftertanke, få möjlighet att tänka hela tanken färdig. Som när du packar din ryggsäck och lägger omsorgsfullt ner det du tror dig behöva, hela tiden med tanken att allt ska bäras. Du väljer, ändrar dig och tänker om. När du sedan ger dig i väg på din vandring, antingen ensam eller tillsammans med andra, vet du att under den här tiden finns det bara att gå och vara här nu i stunden och uppleva Guds hela natur. Det du inte har packat med dig är morgondagen!

Att bitta sin roll

I slutet av texten vill Gud få Jona att förstå vad som är viktigt. Jona är arg och besviken på ett träd som vissnat ner, medan människorna i Nineve faktiskt har lyssnat

på Gud genom Jona, tänkt om och blivit ett fromt folk. Jona gjorde något storslaget utan att själv kunna se det för vi är inte mer än människor och ibland vill vi bara bli sedda och hörda för dom vi är och har svårt att se helheten när vi bara är en liten del av allt i Guds rike. Det behöver vi bli påminna om ibland.

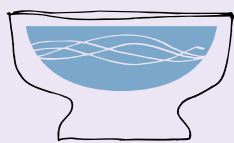
Det här är mina tankar och genomgående tänker jag att texten handlar om vårt behov av att faktiskt lyssna in och ta oss tid att stanna upp, förstå vad som är viktigt och hitta vår väg.

Detta är en berättelse i Bibeln som är full av berättelser vi kan läsa, tänka och fundera kring, ensamma eller tillsammans med andra. Vad säger det här mig, var finns jag i den här berättelsen? Så en rekommendation är ta en text då och då ge den tid. Läs, begrunda och jag lovar, ni kommer inte bli besvikna.

CAMILLA KARLSSON,
församlingspedagog

Vi ber för...

**Vi ber för de
179 som döpts i församlingarna
i Roslagens östra pastorat under
2021.**

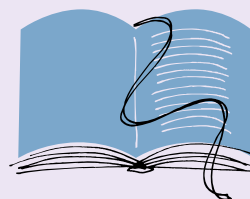
Gud, tack för att du genom dopet visat
att vi tillhör dig.

Låt alla barn som växer upp få uppleva
att du finns nära i glädjen, skrattet och
leken men också i sorgen, gråten och
ensamheten.

Ge våra barn en uppgift i livets tjänst
och kraft att utföra den.

Hjälp våra barn att känna tryggheten
hos dig genom livet.

Amen.

**Vi ber för de
73 som konfirmerats i
församlingarna i Roslagens östra
pastorat under 2021.**

Gud, sänd din goda Ande att
hjälpa konfirmanderna.

Ge dem styrka och mod
att leva som kristna.

Led dem på dina vägar och
var dem nära.

Fyll dem med tillit och glädje.

Amen.

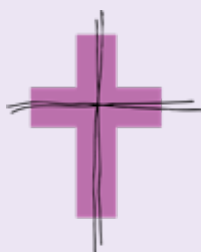
**Vi ber för de 48 par som
ingått äktenskap under 2021.**

Gud, tack för kärlek och för-
djupad samhörighet människor
emellan.

Var med alla nygifta på deras
fortsatta vandring tillsammans.

Låt dem få vara ett stöd för
varandra. Hjälp dem att växa och
mogna i sin kärlek, burna av din
välsignelse.

Amen.

**Vi ber för de
421 personer som genom
döden lämnat våra försam-
lingar under 2021.**

Gud, tack för livet som du ger
oss fyllt av arbete, lek och vila,
glädje och sorg. Vi tackar dig för
dem som lämnat detta livet, för
allt vad de fick ge och ta emot,
allt vi fick dela. Var nära i sorgen
och saknaden. Hjälp oss att kän-
na att det finns ett hopp och en
tro på ett liv som aldrig dör. Lär
oss att det finns en kärlek som
lever vidare.

Amen.

**Vi ber också för våra
2604 nya medlemmar,
genom inträde eller
inflyttning, under 2021.**

De som är nyinflyttade i våra
församlingar och de som valt att
gå med i Svenska kyrkan.

Vi ber med glädje och tacksam-
het över att ni är en del av våra
församlingar. Må Gud hålla var
och

en av er i sin hand.

Amen.

KORSORD

Fåglar i bibeln

<p>Var inte rädda, ni är mer värda än aldrig så många 1 (Lukasevangeliet). Till och med 2 i skyn vet sin bestämda tid. Turturduvan och 3 vet när de skall återvända. Men mitt folk vet inte vad Herren kräver (Psaltaren). Hur ofta har jag inte velat samla dina barn som 4 samlar sina kycklingar under vingarna, men ni ville inte (Matteusevangeliet). Han fyller mitt liv med allt gott, och jag blir ung på nytt som en 5 (Psaltaren). Vad du är skön, min älskade, vad du är skön! Dina ögon är 6 (Höga Visan).</p>				Korsordskonstruktör: Lars-Göran Ståhl ©	1	DE BÖLJAR FRAM OCH TILLBAKA	PIGG ELLER HÅLET		↕	RYMD-MYNDIGHET		
				GIBBON	MED BÖJSTÄLLEN							
				3								
				GÖRA UPPMÄRKSAM PÅ								
				FICK STRYK								
								SKA MAN I DUBBELSCULLER			SKÖNJA	
			AVENYN									
SINT ELLER SNODDE									NÄRMARE FÖRKLARING	DEN ÄR KONFORMAD		
TYCKT												
UTSTÖTNING AV GAS									FLYGER OMKRING	TVÅ FOT		
Bild: 29 finska fåglar från Pieni Tietosanakirja	BIL ELLER BYGGNAD FÖR LAGRING											
			SVALT	BALLA								
Lgs	4	TILLAGAS DET MAT I PRISADE	↕	PÅ FORDON FRÅN SPANIEN	LIGGER ESSEN I	NYKTERHETSORGANISATION SOM GICK SAMMAN MED IOGT	BOR I NORDÖSTRA ITALIEN					
2							KOMMIT FÖRST					
5				DISTRIBUERA				RÄCKA				
								RUS ELLER SVAMLA				
NATRIUM				BÄR REN			NATT OCH DAG					
JACUZZI			KRETA	NYHETSBYRÅ			LIST OCH FILOSOF					
↙						LOS ANGELES	KOMMUN I UPPLAND					
							INTE EN KOTTE		CIRKA			
BOR NÄRA VESUVIUS												
6	SÄNKA	MOTSTÅND		PIPPIN				GÅR DET SOM DUGER				
		ROVDJUR		HÖGSTÄMD DIKT				SLITER	SKÄR			
DEN INNEHÅLLER GELÉ						INLOPPET						
						BÖNA			STRÖM			
VATTENDRAG								FÖRFOGADE ÖVER				
↙			VARUMÄRKE FÖR MJUKPAPPER									
							MUSIKINSTRUMENT					

NAMN: _____ TEL: _____

Skicka in ditt korsord, senast den 1 maj, till Roslagens östra pastorat, Box 15, 761 21 Norrtälje. Skriv ditt namn och telefonnummer. Märk kuvertet "Korsord". Tre vinnare kommer dras och dessa vinner Roslagens östra pastorats soppbok. Vinnarna meddelas per telefon och finns på svenskakyrkan.se/roslagensostrapastorat i början av maj.

Vinnare i förra numret var: Jan G-son Berg, Maria Birck, Ann-Katrin Stålhandske

AXPLOCK FRÅN FÖRSAMLINGARNA

På följande sidor kommer hälsningar från församlingarna i Roslagens östra pastorat!

Diakon

VÄDDÖ FÖRSAMLING. Vill du komma i kontakt med en diakon på Väddö? På tisdagar finns diakon Annika Persson på plats i församlingsgården, telefon 0176-774 38.

Nyhet!

Filmkväll, tisdag 19 april och 14 juni kl 18.00 ser vi på film i församlingsgården med efterkommande samtal med fika tillsammans med diakon Annika och pedagog Camilla. För mer information hör av dig till Camilla Karlsson 0176-524 15.

Vill du träffa andra vuxna?

Välkommen till Kyrkans öppna förskola på Väddö, måndagar kl 9.00-12.00. Vi leker, umgås och har en liten sångstund tillsammans. Undrar du över något hör av dig till församlingspedagog Camilla Karlsson 0176-524 15.

Stickcafé

Vill du vara med och göra skillnad? Tisdagar jämna veckor ses vi i Församlingsgården kl 13.00-15.00 och skapar hantverk av i första hand skänkta restgarner som vi sedan säljer till förmån för Act. Vill du veta mer hör av dig till Camilla Karlsson 0176-524 15.

Retreat

Lördagen 7 maj är du välkommen till en dag tillsammans med diakon Annika och pedagog Camilla när du får möjlighet att bara "få vara" i tystnad och stillhet. För mer information och anmälan Camilla Karlsson 0176-524 15.

Vill du åka med på en församlingsresa?

Lördagen 4 juni åker vi på en gemensam utflykt till Skansen. Bussen avgår från församlingsgården. Anmälan till Camilla Karlsson 0176-524 15.

FOTO:
JOHANNES
FRANSEN

Ledarkurs för ungdomar

ROSLAGENS ÖSTRA PASTORAT. Söndagen 5 december träffades ett 20-tal ungdomar, från församlingar i Roslagens östra pastorat, i Mariagården för att delta i pastoratets ledarutbildning för unga ledare. Ungdomarna kommer att träffas totalt fyra gånger under läsåret 21/22.

Kursen vill ge ungdomarna redskap för att klara av uppdraget

Roslagsbro-Vätö församlingsråd

ROSLAGSBRO-VÄTÖ FÖRSAMLING. Det är den enskilda församlingen, som utgör grunden inom Svenska kyrkan. I samband med sammanslagningen av våra församlingar, till Roslagens östra pastorat 2018, centraliserades många uppgifter, som församlingarna tidigare ansvarat för. Församlingsrådets huvuduppgift idag är att, tillsammans med församlingssherde Fredrik Ekström, ha omsorg om församlinglivet.

Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning, samt utöva diakoni och mission.

För att arbeta med bland annat dessa frågor har nya kyrkofullmäktige valt församlingsråd för Roslagsbro-Vätö församling, de presenteras på sidan 11.

Vill DU vara med som volontär i församlingsarbetet är du välkommen att höra av dig!

ANITA MAGNUSSON, ordförande i församlingsrådet

Dagträffar i Roslagsbro

ROSLAGSBRO-VÄTÖ FÖRSAMLING. Varannan onsdag, udda veckor, är det dagträff i Sockenstugan kl 13.00. Givetvis är alla i hela församlingen välkomna!

Fredrik Ekström håller en kort andakt och Peter Dahlberg spelar. Därefter bjuds på kaffe med dopp och vi får umgås och samtala en stund. Välkomna!

ULLA KÄLLBERG, mobil 070-566 65 52

Långfredagskonsert

ROSLAGSBRO-VÄTÖ FÖRSAMLING. På långfredagens konsert i Roslagsbro kyrka kl 18.00 sjunger "Cinque cantanti" sånger om Jesus lidande och död i tonsättningar från renässans till nutid.

som ung ledare och innehåller bl.a. lekmetodik, andaktsmetodik, planering m.m.

Unga ledare är viktiga medarbetare i varje arbetslag och den unga ledaren har en viktig roll som kamratstödare och länk mellan vuxna ledare och barn, ungdomar, konfirmander.

Ledarutbildningen syftar till att öka antalet engagerade ungdomar i pastoratet, att unga människor får andlig fördjupning, en ledarutbildning för framtiden och en social gemenskap. Uppdraget ger unga människor en chans att få leva och växa i sitt dop, i sin tro och i sin kyrka.

Genom satsningen på de unga ledarna bidrar pastoratet också med att väcka intresse för kyrkan som arbetsplats.

CLAS ELGBRO, församlingspedagog

Musik i Norrtälje kyrka

NORRTÄLJE-MALSTA FÖRSAMLING. Under våren bjuds det in till olika musiktillfällen i Norrtälje kyrka. Välkommen!

Varje tisdag kl 12.00 Lunchmusik

Lördag 12 mars kl 11.30

"Heavy stuff" Här bjuds på lite mera kraftfulla doningar. Bachs stora preludium och fuga i e-moll kallas ibland för en symfoni med två satser, utöver detta spelas musik av årets jubilar Cesar Franck. Daniel Edoff, organist

Lördag 26 mars kl 11.30

Chorus Mix -
Kyrkans nya kör sjunger musik av ABBA

Lördag 2 april kl 16.00 - OBS tiden!

Förklädd Gud. Norrtälje Motettkör och Hedvig Eleonora vokalensemble framför Lars Erik Larssons odödliga mästerverk baserat på Hjalmar Gullbergs diktverk "Förklädd Gud" Entré 150 kr

Lördag 9 april kl 11.30

Stabat Mater. Här får vi lyssna till G B Pergolesis odödliga mästerverk, Stabat Mater. Ett verk som på ett känslösamt och personligt sätt skildrar passionshistorien och Jesu lidande. Maria Ribeiro och Margareta Backenhamn Ohlsson, sång Daniel Edoff, orgel

Lördag 7 maj kl 11.30

Vårkonsert med Chorus Mix. Kom och njut av vårens ljus och glädje. Här bjuder vi på en bred bukett med vårsånger.

Lördag 21 maj kl 11.30

"Ljuset vänder åter".
Norrtälje Motettkör, under ledning av Daniel Edoff, bjuder in till en spännande vårkonsert där vi även gläntar på dörren till sommaren.

"Sjung bara sjung"

NORRTÄLJE-MALSTA FÖRSAMLING. En öppen sångstund utan krav där vi sjunger, rösttränar, andas och umgås. Tillsammans med församlingsmusikern Ellinor Videfors sjunger vi, som är över 15 år, visor och sånger.

Vi tränar rösten för tal och sång, vi andas och vi träffas för att träffas. Ingen föranmälan krävs och det finns inga förväntningarna att du ska komma varje gång.

Torsdagar kl 11.00, Markuskyrkan, Norrtälje

Ungdomskör

NORRTÄLJE-MALSTA FÖRSAMLING.

Är det 13 år eller äldre och vill sjunga i kör? Välkommen att vara med i ungdomskören. Körledare är Karin Sahlin och Ellinor Videfors.

Torsdagar kl 16.30, Mariagården, Norrtälje

Norrtälje-Malstan seurakunta

Sunnuntaimessu 6.3, 3.4 klo 15.30,
Norrtälje kirkossa

Äitienpäiväjuhla 8.5 kl 14.00, Mariagården

Äitienpäivä jumalanpalvelus kl 15.30,
Norrtäljen kirkossa

Tervetuloa!

Ruotsi kirkon Palveleva puhelin puh. 020-262 500,
joka ilta klo 21-24.

Diakoni Eva Romar-Heimdahl puh. 0176-774 44.

Händer i vår?

ESTUNA-SÖDERBYKARLS FÖRSAMLING. Efter ytterligare en lång period med restriktioner så hoppas vi nu kunna starta upp verksamheter igen. Öppet hus i Estuna och soppluncher i Klockargården försöker vi med nu i mars. För två år sedan var vi anmälda att delta i "Spin of hope", så ett nytt försök nu 26 mars.

Vi hade också en planerad församlingsresa till Strängnäs som inte blev av då, vi undersöker hur möjligheterna ser ut nu. Med förhoppningen att också övriga verksamheter, barn och unga, samt musiken kommer igång, kören Rediviva och kanske en barnkör kan startas, så önskar jag er en härlig vår!

BIRGIT FRANSSON, ordförande i församlingsrådet

Spin of hope

ESTUNA-SÖDERBYKARLS FÖRSAMLING är med!

Vi stödjer Barncancerfonden och deltar i Spin of hope den 26 mars. Du som vill veta mer och anmäla dig kontaktar Helena på helena.fors@hotmail.com.

Ny kyrkomusiker

ESTUNA-SÖDERBYKARLS FÖRSAMLING.

"Hej jag heter John Emanuelsson och är ny kantor sedan oktober 2021.

Jag kommer närmast från en tjänst i Västerås pastorat men innan dess bodde jag i Helsingfors, Finland sedan år 1989. Där hamnade jag i slutet av tonåren som violinstudent i solistklassen vid Sibelius-Akademien och avlade solistdiplom där. Efter en lång karriär som violinist med solo-kammarmusik och orkesteruppdrag bestämde jag mig år 2015 för att söka in på kyrkomusiklinjen vid Novia i Jakobstad (som utbildar svenskspråkiga kantorer i Finland) och blev utexaminerad 2019.

Min passion för musik hoppas jag får ta sig uttryck på gudstjänsterna, förrättningarna och inte minst i körverksamheten som jag verkligen brinner för. Jag fortsätter att verka som violinist och leder sedan hösten 2020 stråkkvartetten Mälardalskvartetten. Jag komponerar även musik och har nyligen fått några psalmer utgivna på förlaget Sångfågeln tillsammans med textförfattaren Åsa Hagberg.

Jag leder församlingens kyrkokör Rediviva och en av mina drömmar är att kunna starta en barnkör i Estuna-Söderbykarl. I Finland ledde jag en barnkör många år och hade även förmånen att få leda den största kören jag nånsin lett, den nationella barnkören i Finland.

Ett urval vad som händer inom musiken i Estuna-Söderbykarl: Musik vid korset 15 april kl 15.00 i Söderbykarls kyrka. Stabat Mater av L. Boccherini solist: Alexandra Linde, sopran & Mälardalskvartetten förstärkt med Mårten Wählström, kontrabas.

Är du intresserad av att vara med i kören Rediviva eller en nystartad barnkör ta kontakt med mig! john.emmanuelsson@svenskakyrkan.se

Förhoppningen är att starta en barnkör i församlingen.

På bilden ser vi John tillsammans med Nationella barnkören i Finland.

Hälsning från Lohärads församling

LOHÄRADS FÖRSAMLING. Adventstiden inleddes traditionsenligt med granresning på kyrkbacken torsdagen innan första advent. Årets gran hade skänkts av Susanne Johansson och Hans Karlsson, Malmen. Efter granresningen bjös alla som samlats på glögg, kaffe och bullar.

Vid första advent var det en stor glädje att åter kunna fylla kyrkan och Prästgården med adventsfirare. Lohärads kyrkokör bjöd på ljuvlig körsång bland annat Otto Olssons "Advent". I prästgården bjöds det på hembakade bullar, kakor och tårter och också ytterligare körsång. Vilken tillgång för församlingen att ha en sådan kyrkokör!

Andra advent var det lekmanaledd gudstjänst i Prästgården med Anna Wallin. Till det efterföljande kyrkkaffet bjöds på Musikkryss. Lagom kluriga frågor presenterades med musikaliska ledtrådar framförda av Emil Kindberg, Adam Andrews, Melinda Sjölander, Hanna Kindberg och Anna Wallin. Att ha en grupp engagerade ungdomar är oerhört värdefullt för församlingen.

Den fjärde advent gjordes julkrubban i ordning i kyrkan med Louise Rimenius som präst och en stor grupp barn. När det var dags för julotta hade smittspridningen åter ökat vilket gjorde att många i kyrkokören blev sjuka. Men alla fyra stämmorna fanns på plats och de fina körstyckena som hör till julen kunde ändå avnjutas av de talrika julottebesökarna.

Vid Trettondedagens gudstjänst medverkade Märten Wählström och Alexandra Linde med härlig sång. Första söndagen efter trettondagen var det dags för Lohärads kyrkokörs traditionella julmusik tillsammans med en grupp duktiga musiker. Allt under ledning av Eva Zethelius, kantor och körledare. Det blev en härlig kväll.

Nytt församlingsråd och kyrkvårdar

LOHÄRADS FÖRSAMLING. Den 14 november hade Hans Augustinsson lekmanaledd gudstjänst i Prästgården med Jenny Augustinsson som musiker. Efter gudstjänsten och efterföljande kyrkkaffe nominerade församlingsborna kandidater till församlingsråd för perioden 2022-2025. Lohärads församlingsråd presenteras på sid 11.

På församlingsrådets första möte den 3 januari valdes följande till kyrkvårdar; Anna Wallin, Hanna Kindberg, Kerstin Dahlberg, Gunilla Jepson, Rachel Pettersson och Hans Augustinsson.

HANS AUGUSTINSSON, text och foto

Hjälpledare som hjälpt till under höstterminen i Lohärad fick en utflyktsdag till Marholmen. Dagen bjöd på underbart väder och tog en långpromenad och spelade mattcurling.

FOTO:
IDA BERGSTRÖM

Söndag 27 mars kl 18.00 i Estuna kyrka bjöds det på folkliga brudmarscher med folkmusikbandet Lotuna Stämband. Välkommen!

*Hembakade tårter på adventskaffet
Musikkryss i Prästgården
Julkrubba • Gudstjänst på Trettondagen
Lohärads kyrkokörs Julmusik*

Längtar du efter att sjunga?

Ö-KÖREN

BLIDÖ FÖRSAMLING. Vill du vara med och sjunga i Ö-kören. Vi träffas och sjunger tillsammans, vi är också ofta med och sjunger i gudstjänsterna. Övningarna är på olika dagar och vi ses i Blidö kyrka. Vill du vara med eller undrar över något, kontakta körledare Ellinor Videfors, ellinor.videfors@svenskakyrkan.se

Barn- & ungdomskörer

LÄNNA FÖRSAMLING. I Rosenlundskyrkan i Bergshamra finns två barnkörer. Kören för barn i årskurs 1-3 träffas på onsdagar kl 16.00. Kören för barn i årskurs 4-6 träffas på onsdagar kl 15.00. Möjlighet finns att starta upp nya körer i andra åldrar. Är du intresserad hör av dig till körledare Ellinor Videfors. ellinor.videfors@svenskakyrkan.se

Körer i Länna och Riala

LÄNNA OCH RIALA FÖRSAMLINGAR. Två vuxenkörer finns i Länna och Riala församlingar. **Länna-Riala kyrkokör** med både damer och herrar, kören medverkar ofta i gudstjänsterna. Kören övar på onsdagar kl 18.30 i Rosenlundskyrkan. **Kören "Sång för Alla"** en kör för daglediga. Kören övar varannan onsdag kl 10.30 i Riala kyrka (ojämna veckor). Vill du vara med i någon av köerna, kontakta körledare Thomas Sving, 0176-26 79 95 eller thomas.sving@svenskakyrkan.se

Ljuset i tunneln

LÄNNA FÖRSAMLING. Pandemin har varit prövande för oss, men nu ser vi förhoppningsvis ljuset i tunneln.

För Länna församling del har vi ställt in våra torsdagkvällar i Rosenlundskyrkan, endast mässan i taizéanda har fortsatt som vanligt. De lekmanaledda har vi väntat med pga den höga smittan. Men från och med mars månad kommer vi att starta med kvällarna igen.

Det innebär att varannan vecka är det mässa kl 18.30 i Rosenlundskyrkan. De andra torsdagarna turas vi om, Länna församling, EFS och Equmenia att leda den lekmanaledda andakten i taizéanda. De torsdagar vi har mässa brukar vi samlas en stund efteråt och utbyta tankar om kommande söndagens text. Varmt välkomna!

Sopplunch

LÄNNA FÖRSAMLING.

Vi har en sopplunch under vårterminen. Lägg datumet 27/4 på minnet. Då får vi besök av Sångkvartetten Big ACE dvs Anders Jalkeus, Christina Wermelin Elgbro, Anna Lorin Nordahl och Ellinor Videfors, samtliga kyrkomusiker i pastoratet. Denna gång startar vi kl 11.30 i Länna kyrka. Där efter bjuder vi på soppa i församlingsgården. Varmt välkomna.

Födelsedagsfest

LÄNNA FÖRSAMLING. Länna församling delade sedan vanligt ut julblommor till församlingsbor 80+. Utöver det bjöd vi mot slutet av året på födelsedagsfest för de som under året fyllt 75 respektive 80.

Det blev en mycket trevlig tillställning. Thomas Sving svarade för underhållningen. Så trevligt att vi kunde genomföra det efter att tidigare varit tvungna att ställa in tilltänkta fester.

Kyrkis

LÄNNA FÖRSAMLING. På tisdagar kl 9.00-11.30 är det kyrkis i Rosenlundskyrkan. Vi pysslar, fikar och möjlighet att värma lunch finns. I lokalen finns även en "Bytes"-klädställning - ta gärna ett plagg och häng upp ett plagg du själv tröttnat på. Välkommen!

Studiecirkel

LÄNNA FÖRSAMLING. Studiecirkel med utgångspunkt från Yngve Janssons diktsamling "Genom elden". I dikterna anas religiösa grubblerier och det är det vi ska analysera och diskutera. Intresserad? Tisdagar kl 18.30 i Rosenlundskyrkan. Anmälan till Britt-Marie Söderberg Tegenborg 076-933 33 27.

BRITT-MARIE SÖDERBERG TEGENBORG,
ordförande Länna församlingråd

Ny orgel

LÄNNA FÖRSAMLING. I februari invigdes Rosenlundskyrkans nya orgel.

Då framförde Thomas Sving både psalmer och klassiska orgelverk.

Orgeln är en tvåmanualig digital orgel med pedal av märket Viscount.

Vid gudstjänsten välkomnades även vår diakon Clara Lundén.

Vårens aktiviteter

RIALA FÖRSAMLING. Det har varit svårt att planera då vi inte kunnat veta vart pandemin tar vägen. Nu har restriktionerna minskat och därför ser vi framåt. Gudstjänster firas som tidigare med i regel en kvällsgudstjänst och en förmiddagsgudstjänst varje månad. Se i annonsering och predikoturer när det är musik, kyrkaffe eller annat i samband med gudstjänsten.

Soppluncher

RIALA FÖRSAMLING. Församlingen inbjuder till soppluncher i Riala prästgård onsdagarna den 30 mars och 27 april, kl 12.00. Välkommen att äta god soppa och delta i gemenskapen runt borden. Vid varje tillfälle är det även en stunds underhållning. Den 30 mars medverkar Rebecka Anglemark med sång. Den 27 april medverkar kören "Sång på skoj" från Roslags-Kulla.

Stickcafé, sygrupp

RIALA FÖRSAMLING. Stickcafé - ta med eget handarbete. Vi träffas tisdagar i jämna veckor kl 18.30. Sygruppen träffas den andra måndagen i månaden kl 12.00 för gemenskap, samtal och lite handarbete.

Pilgrimsvandring i vårens tid

RIALA FÖRSAMLING. Välkommen att delta i Riala församling vårvandring, söndagen 22 maj. Vi vandrar ca 12 km i lugn och ro på skogsvägar och stigar. Vandringen får ta tid, vi befrias från stress och det monotona lunkandet leder till en fas av långsamt. En pilgrimsvandring är som en slags retreat. Vi blandar tystnad och samtal. Vandringen startar vid Riala kyrka kl 9.00 och avslutas i kyrkan med pilgrismässa som leds av prästen Björn Rubensson.

Tag med matsäck och vatten, gärna en stav som stöd under vandringen.

Anmälan, upplysningar: Margareta Yttergård, 073-0398634.

Som en snigel

Som ett snälltåg lever jag.

Korta resor, korta stopp, susar fram oseende, utsiktslös.

Går av. Går på. Ryckigt, hastigt, fridöst.

Som en snigel vill jag leva.

En enda lång resa, med många rastplatser.

Seende, hörande, upplevande. Stadigt, långsamt, tidöst.

Hans-Erik Lindström, pilgrimspräst

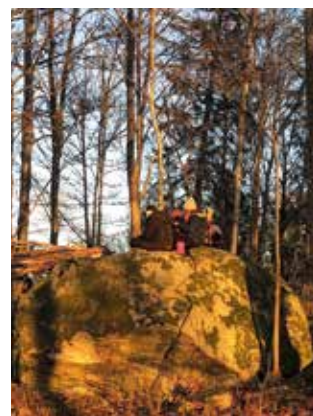
Miniorer- och juniorgrupper

RIALA FÖRSAMLING.

Vi är igång med våra minor- och juniorgrupper och nytt sedan förra terminen är att vi även har en lågstadiegrupp!

3 st började i september, nu är det 13 barn!

Vi är mycket ute, gör knopar, täljer, gör upp eld med mera.

Familjegudstjänst

RIALA FÖRSAMLING. Familjegudstjänst i Riala kyrka den 20 april kl 18.00. Medverkar gör Rialas minior/scoutgrupp, präst Eva Eriksson, musiker Thomas Sving, barn- och ungdomsledare Ylva-Li Jirsjö och Emil Svenungsson. vi delar även ut barnbiblar till 5- och 6-åringar! (en del 6-åringar har inte fått sin bibel pga pandemin)

"Vi är blommor"

RIALA FÖRSAMLING. Söndag 1 maj kl 18.00 i Riala kyrka framför Riala barnkör ett sångprogram/blomsterspel under ledning av Ylva-Li Jirsjö och Thomas Sving. Präst Anders Elvin. Efter kyrkan är det korvgrilling i prästgårdsparken.

Tacksägelsedagen hade vår vaktmästare Sanna dukat upp en fin skördepalett.

le bjöd de in till gudstjänst via Facebook, under devisen ”Livets källa” och med utlovad skönsång varvad med andakt. Något som uppskattades och borde göras oftare.

Traditioner som inte gick att utföra som vanligt ersattes av andra sätt att fira, t.ex. nationaldagsfirandet som i stället blev en gudstjänst vid flaggstången, med en efterföljande kaffestund.

En trevlig tradition som återupptagits efter flera år, är den gudstjänst som firas tillsammans med hembygdsföreningen söndagen efter midsommar. På Sladdstycket, Kapellskär samlades vi och njöt av den trivsamma stämningen tillsammans med Rådmansö spelmän. I september hölls även en minnesstund vid Estoniakorset i Kapellskär.

En av årets alla friluftsgudstjänster är den på Sundskär. Sista söndagen i juli gick alla ”man ur huse” för att mötas på huvudbryggan, där söndagsgudstjänsten började med kaffemingel. Olle Sewerin, den enda fast boende på ön, ”ringde in” med en mistlur och andakten hölls sedan av ”Sundskärsprästen” Anders Björklund, assisterad av vår egen skärgårdspräst Tobias. Ann-Marie Henning stod för musiken med sin tramporgel och kyrkvärden Pia Fürstenbach läste texter. Och som alltid gick en fin summa till SSRS Råfnäs.

Men alla har inte möjlighet att ta sig i väg. Något som därför har uppskattats är de gånger några från församlingen har åkt till Ångsgårdens äldreboende och framfört sång och musik utanför. Musikåret tog fart allt eftersom och Anna ordnade ett helt fantastiskt program: ”Musik i sommarkväll”. Maxantal samlades i kyrkan varje vecka och besökarna fick avnjuta allt mellan jazziga toner och gamla godingar. Även lunch-, höst- och ett par julkonserter har kunnat anordnats.

Dagverksamheter har fortsatt i största mån. En gång i månaden har Tobias bjudit in till workshopen ”Kyrkans tro och liv” och alla är välkomna att hoppa in när som.

Tack vare volontärerna Märta Lilja Johnson och Pia Fürstenbach finns också en träffpunkt för daglediga. Vi dricker kaffe och pratar om Rådmansö, så välkomna till Onsdagsträffen varje vecka kl 14–16. Ta gärna med gamla bilder från kyrkan eller socknen.

Detta år har varit stundom svårt, men Jakob och Tobias har fortsatt att varannan söndag bjuda in till högmässa. Ett tag fick de bara ta emot ett fåtal personer, men glädjande nog ökade antalet successivt under året.

Vi kan med detta konstatera att vi har, med siktet inställt på kyrkans grunduppgifter, lyckats uträtta en hel del. Något som genererat en storartad kulturgärning ute på landsbygden, vilket är av allra största värde. Ett engagemang vi ser gemensamt med de nio andra församlingarna – tänk vilken fantastisk kraft och styrka detta innebär bara i Roslagens östra pastorat!

KJELL ÅHLANDER, ordförande Rådmansö församlingsråd

Engagerade tillsammans

RÅDMANSÖ FÖRSAMLING. Ännu ett år med pandemin har gått och äntligen har vi landat i något som ska bli en vardag. I den årliga tillbakablickningen sammanställer jag det som hänt i församlingen, så vi tillsammans kan glädjas åt allt som genomförts – och det är en hel del!

I början av januari öppnade Tobias och Anna kyrkan och höll en nyårsbön för ett antal frusna själar. Vid ett annat tillfälle

Frötuna kyrkliga syförening

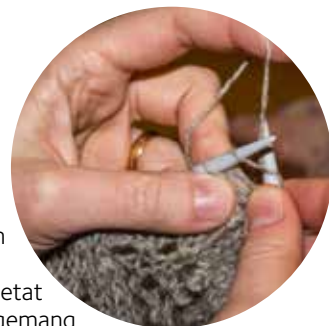
FRÖTUNA FÖRSAMLING.

I Frötuna bildades kyrkliga syföreningen 1914. I över 100 år har medlemmarna samtalat, deltagit i andakt och handarbetat samtidigt som de har gett av sitt engagemang, sin tid och sina pengar till kyrkan, diakoni och mission. En tradition att stolt föra vidare.

Välkommen till vår kyrkliga syförening, en mötesplats öppen för alla hantverksintresserade! Nya medlemmar är varmt välkomna! Vi träffas varannan onsdag, udda veckor kl 11.00–13.30 i Frötunagården.

Träffarna börjar med en kort andakt, sedan kommer kaffetåren och därefter tar vi fram handarbeten. Är detta något för dig? Tveka inte att höra av dig! Tobias, 0176–26 79 80.

TOBIAS JOHANNESSON, präst

Musik i Frötuna kyrka

FRÖTUNA FÖRSAMLING. Under våren bjuds det in till flera musiktilfällen i Frötuna kyrka. Välkommen!

Söndag den 20 mars kl 16.00

”Från Bach till romantiska klanger”. Melker Stendahl spelar på Setterqvistorgeln.

Lördag 7 maj kl 16.00 i Edebo kyrka

Denna lördag gästar Frötunakören Edebo kyrka och kommer tillsammans med Senior- och Edebokören från Häverö-Edebo församling sjunga sånger av och med Jörgen Toresson. Körledare är Christina Wermelin Elgbro och Ingrid Eskemyr.

LUNCHMUSIK i Frötuna kyrka:

Onsdag 9 mars kl 11.30

”Psalmskatten”. Vi sjunger pärlor ur vår fantastiska psalmbok till toner av orgel, gitarr, flöjt och dragspel. Medverkande: Anna, Marie, Clas, Jakob, Tobias och Christina.

Onsdag 6 april kl 11.30

”En doft av vår”. Ola Pettersson sjunger svenska visor till gitarr.

Onsdag 4 maj kl 11.30

Lunchmusik med orgelvisning. Christina Wermelin Elgbro spelar musik från olika epoker och bjuder därefter upp alla som vill att titta på Setterqvistorgeln samt prova att spela med händer och fötter.

Christina Wermelin Elgbro med Setterqvistorgeln i bakgrunden

Kyrkans tro och liv

RÅDMANSÖ FÖRSAMLING. Under våren fortsätter undervisningsserien Kyrkans tro och liv. Vi samlas och tillsammans fördjupar oss i kyrkans tro och liv. Ingen förkunskap krävs för att få vara med. Träffar under våren, 23/3, 20/4, 25/5. Frågor? kontakta tobias.johannesson@svenskakyrkan.se, tel 0176–26 79 80.

TOBIAS JOHANNESSON, präst

TACK VARE DIG!

.....
Detta går din kyrkoavgift till

Konfirmation

Dop

Vigsel

Livet

Begravning

Scouter Bibeläventyret

Skolkyrka

Barn, familj

Läger

Taizéresa

& ungdom

Barnrytmik

Upplivelsevandringar

Ledarutbildning

Öppna förskolor

Ungdomskväll

Lovverksamhet

Pilgrimsvandringar

Kropp & själ

Meditation

Retreat

Bibeltudium

Självård

Diakoni

- Samtal & stöd

Hembesök

Krishantering Familjerådgivning

Enskilda samtal

Kyrkor & lokaler

Sjukhuskyrka

Fängelsekyrka

Morgonmessa

Andakt **Gudstjänster**

Präst & våffla Högmessa Gud & spagetti

Gudstjänst på serviceboenden Musikgudstjänst

Mässa med små & stora

Allhelgona, Påsk, Jul
- Årets stora högtider

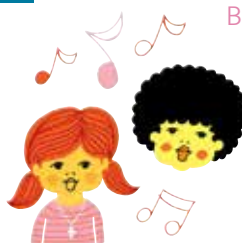

Barnkörer

Konserter

Musik & körer

Vuxenkörer

Finskspråkig verksamhet

Caféverksamhet

Syfoöreningar

Soppluncher

Mötesplatser

Träffar för daglediga

Uppdrag & omvärld

Internationella grupper

Volontärer

Second hand-butik

Språkcafé

Layout Camilla Gustafsson Glas

Vill du bli medlem i Svenska kyrkan, kan du bli det nu!

Fyll i talongen och skicka till Roslagens östra pastorat, Box 15, 761 21 Norrtälje eller kom till Mariagården, Kyrkogatan 4 i Norrtälje (bredvid Norrtälje kyrka). Tel 0176-799 00

ANMÄLAN OM INTRÄDE I SVENSKA KYRKAN

Personnummer:..... Namn:.....

Adress:..... Tel:.....

Datum och namnteckning:.....